

Onderzoek aantal dak- en thuisloze inwoners

Regio Alkmaar

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Alkmaar

Auteur(s)

Alyssa Wegman

Harm Eskes

Lennart Homan

Kenmerk

HE/25/0630/tdalk

Publicatiedatum

9 april 2025

© Bureau HHM

Inhoud

Samenvatting	4
1. Aanleiding.....	6
2. Aanpak	8
3. Resultaten	11
4. Aanbevelingen	23
<i>Bijlage 1. Tabellenboek.....</i>	<i>25</i>
<i>Bijlage 2. Betrokken partijen.....</i>	<i>31</i>

Samenvatting

De gemeente Alkmaar is centrumgemeente voor de voorzieningen rond Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang in de regio Alkmaar. De regio bestaat uit 6 gemeenten: Alkmaar, Bergen (NH), Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest. De regio Alkmaar is bezig met het opstellen van een nieuw beleidskader. Hiervoor is het erg belangrijk om in beeld te brengen hoe groot de groep dak- en thuisloze inwoners is en wat hun profielen zijn.

Bureau HHM heeft hiervoor een onderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek stonden de volgende doelen centraal:

Wat is het aantal dak- en thuisloze inwoners in de regio Alkmaar en in welke leefsituatie bevinden deze mensen zich?

Wat is het profiel van de dak- en thuisloze inwoners in de regio Alkmaar?

In deze samenvatting geven we een kort antwoord op deze twee vragen. In de verdere rapportage is meer achtergrondinformatie te vinden.

Aantal dak- en thuislozen in de regio

Door middel van dit onderzoek zijn **627** dak- of thuisloze volwassenen in de regio Alkmaar in beeld gebracht. Daarnaast zijn er ook **40** dak- en thuisloze personen in beeld gebracht die tijdens de telweek in een gemeente buiten de regio Alkmaar verbleven en **75** dak- en thuisloze

personen waarvan de gemeente onbekend is. Bij de **627** dak- of thuisloze volwassenen zijn **109** minderjarigen (jonger dan 18 jaar) direct betrokken en bevinden zich dus in dezelfde woonsituatie, wat in totaal uitkomt op **736** dak- of thuisloze mensen.

Daarnaast zijn er **102** minderjarigen (jonger dan 18 jaar) indirect betrokken en bevinden zich dus niet in dezelfde woonsituatie (bijvoorbeeld als de minderjarige verblijft bij de andere ouder). De dak- en thuislozen bevonden zich, op het telmoment, in de volgende leefsituatie:

Ethos Light-categorie	Volwassenen		Minderjarigen	
In de openbare ruimte	24	4%	0	0%
In de noodopvang	48	8%	3	3%
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	144	23%	67	61%
<i>Subtotaal</i>	<i>216</i>	<i>34%</i>	<i>70</i>	<i>64%</i>
In een instelling	47	7%	1	1%
In een niet-conventionele ruimte	129	21%	2	2%
Bij familie, vrienden of kennissen	194	31%	22	20%
In een woning met dreigende uithuiszetting	23	4%	14	13%
<i>Onbekend</i>	<i>18</i>	<i>3%</i>	<i>0</i>	<i>0%</i>
Totaal	627	100%	109	100%

Profiel dak- en thuisloze inwoners

Het profiel van de dak- en thuisloze mensen is divers. Het betreft mensen in alle levensfasen, van jongvolwassenen tot ouderen. Bijna **één op de drie** dak- en thuislozen is vrouw (**203** van de 627 personen). **Een kwart** van de volwassenen is tussen de 18 en 27 jaar (**155** van de 627 personen). De grootste groep betreft alleenstaanden (**270** alleenstaanden zonder

kinderen en **79** alleenstaanden met kind(eren)), maar ook zijn er **12** dak- of thuisloze gezinnen.

Ook zien we de nodige variatie daar waar het de gemiddelde duur van de dak- of thuisloosheid betreft. Bijna **één**derde (126) van de mensen is al meer dan twee jaar dakloos. Voor **103** mensen geldt dat dit al tussen één en twee jaar duurt.

Mensen die langer dan twee jaar dak- of thuisloos zijn verblijven gemiddeld genomen vaker in de openbare ruimte vergeleken met andere verblijfsduur categorieën (8 personen van de 17 personen in de openbare ruimte waarvoor dit is ingevuld, 47%).

Het aantal dak- of thuislozen dat geen enkele vorm van inkomen heeft is relatief klein. Van de 414 personen waarvoor dit in beeld is gebracht (voor de overige groep is dit gegeven onbekend), gaat het om **26** mensen die geen (enkele vorm van) inkomen hebben. De meest voorkomende vorm van inkomen is een bijstandsuitkering (125 van de 414).

De reden tot verlies van woonzekerheid is divers. In de meeste gevallen is er sprake van meerdere redenen, die elkaar mogelijk ook hebben beïnvloed. Conflict met de familie staat op nummer 2 op de lijst, gevolgd door verslaving en psychische problematiek. Relatieproblemen en actie van de huisbaas (uithuiszetting) worden ook vaak genoemd.

Eenduidige profielen, naast het diverse karakter, van dak- en thuislozen zijn daardoor, zonder nadere verdieping, lastig te maken.

Het onderzoek laat aan de andere kant wel zien dat het stereotype beeld van de groep dak- en thuisloze mensen achterhaald is. Het beeld dat het

gaat om mensen die op straat of in de opvang leven verdient bijstelling. Een zeer grote groep mensen verblijft bij familie, vrienden of kennissen (**194** personen) of in niet-conventionele woonruimtes (**129** personen).

Beschouwing op de resultaten

De stevige bijdrage die organisaties hebben geleverd aan het onderzoek, heeft geleid tot een hoge respons. Dit is met name te zien in de grote aantallen 'verborgen' dakloosheid, de groep mensen die verblijft bij *familie, vrienden of kennissen* of in een *niet-conventionele woonruimte* (meer dan 50% van de dak- en thuisloze inwoners).

Met deze telling is de ondergrens van het aantal dak- en thuisloze mensen in de regio Alkmaar in beeld gebracht. Ook in dit onderzoek zijn mensen buiten beeld gebleven. Hoe groot deze 'onzichtbare' groep is, blijft lastig in te schatten.

Dit benadrukt in de optiek van de onderzoekers het belang van een aanpak om te komen tot toekomstbestendige huisvesting voor dak- en thuislozen, maar ook van een integrale aanpak om in de eerste plaats dak- of thuisloosheid te voorkomen.

Tot slot, dit onderzoek betreft een momentopname en is een zogeheten nulmeting. Het is belangrijk om op gezette tijden deze telling te herhalen om zicht te hebben op de ontwikkeling van de opgave. Ook kan zicht op de opgave helpen om te beoordelen of gerichte beleidsinterventies tot een afname leiden van het aantal dak- en thuisloze personen.

1

2

3

4

1. Aanleiding

De regio Alkmaar is bezig met de ontwikkeling van toekomstbestendige huisvesting voor dak- en thuisloze inwoners. Om hierop effectief beleid te formuleren, is het van belang om de omvang van het aantal dak- en thuislozen en de aard van de problematiek in kaart te brengen. Door te onderzoeken om hoeveel personen het gaat en welke profielen deze mensen hebben ontstaat meer inzicht. Dit is dan ook het doel van het onderzoek, namelijk om in de regio Alkmaar het aantal dak- en thuisloze inwoners in beeld te brengen.

1.1 Waarom dit onderzoek?

De gemeente Alkmaar is centrumgemeente voor de voorzieningen rond Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang in de regio Alkmaar. De regio bestaat uit 6 gemeenten: Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest. De regio Alkmaar is bezig met het opstellen van een nieuw beleidskader. Hiervoor is het erg belangrijk om in beeld te brengen hoe groot de groep dak- en thuisloze inwoners is.

In dit onderzoek is aansluiting gezocht bij de indeling van dak- en thuisloze inwoners conform de Ethos Light categorisering. Daarvoor is gebruikgemaakt van bestaande publicaties en bijbehorend instrumentarium, zoals de 'Handleiding voor Lokale Besturen', een publicatie van de KU Leuven en Lucas Zorgonderzoek & Consultancy, onder leiding van prof. dr. Koen Hermans. Daarbij vinden we het belangrijk te benadrukken dat in de praktische uitvoering van het onderzoek er op onderdelen een aangepaste aanpak is gevolgd, dan beschreven wordt in de geraadpleegde publicaties.

1.2 Definities ETHOS Light

Veel bestaande onderzoeksmethoden die zich richten op dak- en thuislozen focussen zich op een afgebakend deel van de totale groep. Met de ETHOS Light categorisering wordt deze focus verbreed.

ETHOS Light staat voor *European Typology of Homelessness and Housing Exclusion* en is een meetinstrument om dakloosheid in kaart te brengen. Het meetinstrument richt zich op verschillende categorieën dak- en thuislozen. Deze zijn in tabel 1 weergegeven.

1

2

3

4

Tabel 1. Definities ETHOS Light

ETHOS Light-categorisering	
1 In openbare ruimte	Mensen die leven in de publieke ruimte (op 'straat').
2 In noodopvang	Mensen die in laagdrempelige en kortdurende opvang verblijven. Bijvoorbeeld de winter- of nachtopvang, crisisopvang, .
3 In opvang voor thuislozen	Mensen die in opvangcentra of tijdelijke huisvesting verblijven. Bijvoorbeeld opvangvoorziening (safe-houses, reguliere opvang of andere tijdelijke voorzieningen) verblijven.
4 Instellingverlaters	- Mensen die binnen de maand volgend op de telweek de instelling (respectievelijk de gevangenis, het algemeen ziekenhuis, het psychiatrisch ziekenhuis, de bijzondere jeugdzorg, beschermd wonen) verlaten zonder stabiele woonoplossing. - Mensen die langer verblijven in de instelling wegens gebrek aan een stabiele woonoplossing (en dus de instelling reeds hadden moeten verlaten/zouden moeten verlaten binnen de maand volgend op de telweek).
5 In niet-conventionele woning	Mensen die in niet-conventionele ruimtes of woningen verblijven. Bijvoorbeeld in een hut, garage, kraakpand, auto, tent, een woning zonder huurcontract of een woning zonder basisvoorzieningen zoals een keuken of badkamer.

¹ Deze categorie is in een later stadium toegevoegd aan de ETHOS Light categorisering. Zowel in België, als in Nederland wordt deze categorie toegepast, aangezien dit een bekende route is naar dakloosheid.

ETHOS Light-categorisering

6 Bij familie, vrienden of kennissen

- Mensen die tijdelijk inwonen bij familie of vrienden wegens gebrek aan eigen huisvesting. Tot deze categorie behoren ook personen die bij een gastfamilie verblijven, bijvoorbeeld personen zonder papieren.

7 Dreigende uithuiszetting¹

- Mensen die de woning moeten verlaten binnen de maand volgend op de telweek wegens een betekend vonnis tot gerechtelijke uithuiszetting.
- Mensen die de woning moeten verlaten binnen de maand volgend op de telling wegens een beslissing onbewoonbaarheid.
- Mensen die de woning moeten verlaten binnen de maand volgend op de telling wegens een beslissing ongeschiktheid.
- Mensen die de woning moeten verlaten binnen de maand volgend op de telling wegens een verlopen opzegtermijn of wegens een opzegtermijn die zal verlopen binnen de maand volgend op de telweek.

1.3 Doel van het onderzoek

De telling heeft als centrale doelstelling om het aantal dak- en thuisloze mensen in de regio Alkmaar in beeld te brengen. Hierbij staan twee onderzoeksvragen centraal:

Wat is het aantal dak- en thuisloze inwoners in de regio Alkmaar en in welke leefsituatie bevinden deze mensen zich?

Wat is het profiel van de dak- en thuisloze inwoners in de regio Alkmaar?

1

2

3

4

2. Aanpak

De methodiek is een éénweekstelling, waarbij diverse betrokken organisaties in dezelfde week alle dak- en thuisloze inwoners binnen de gemeenten in de regio Alkmaar volgens de definities van ETHOS Light in kaart brengen.

2.1 Stappenplan

De aanpak voor het onderzoek naar het aantal dak- en thuislozen in de regio Alkmaar bestond uit acht stappen, die hieronder zijn weergegeven.

Stap 1 Projectgroep

De onderzoekers hebben geparticipeerd in de projectgroep die de telling voorbereidde. De projectgroep bestond uit vertegenwoordigers van de gemeente Alkmaar, de BUCH (werkorganisatie van de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo), Dijk en Waard en dnoDoen. Bij de start van het onderzoek is door de projectgroep een totaaloverzicht opgesteld van alle partijen die dak- en thuisloze inwoners volgens de ETHOS Light-definitie in beeld konden brengen, waardoor we alle benodigde organisaties vanaf aanvang van het onderzoek goed mee hebben kunnen nemen. Deelname aan de projectgroep gaf de mogelijkheid tot direct contact met de regiogemeenten en dnoDoen, die ook een deel van de briefadressen verzorgen. Zo konden we verdere uitwerking nauw met hen afstemmen. Daarnaast konden we in afstemming met de projectgroepleden snel en gemakkelijk afstemming zoeken met de telpartijen.

Stap 2 Vragenlijst

Voor het in beeld brengen van het aantal dak- en thuisloze mensen in de regio Alkmaar hebben we een vragenlijst opgesteld aan de hand van het voorbeeld uit de ETHOS Light methodiek. De vragenlijst bestond uit vragen om relevante informatie te verzamelen over de dak- en thuislozen, zoals persoonskenmerken, verblijfplaats, samenstelling van huishouden, periode van dak-of thuisloosheid en reden van dak-of thuisloosheid. Ook bevatte de vragenlijst enkele anonieme identificerende gegevens aan de hand waarvan dubbeltellingen konden worden geanalyseerd. Een groot

1

2

3

4

deel van de betrokken organisaties heeft de vragenlijst online ingevuld in de telweek. De afdeling Burgerzaken van de gemeenten, Zaffier en dnoDoen hebben de vragenlijsten ingevuld in een invulformat in Excel.

Stap 3 Instructie organisaties

Om inzicht te krijgen in het aantal dak- en thuislozen in de regio Alkmaar zijn betrokken organisaties benaderd om deel te nemen aan het onderzoek. Deze organisaties betreffen onder andere zorgaanbieders, woningcorporaties, welzijnsorganisaties en veiligheidsorganisaties. Op **17 december 2024** heeft de centrumgemeente het onderzoek aangekondigd bij de betrokken organisaties. We hebben de organisaties benaderd per mail op **19 december 2024** met een uitnodiging voor de telling en, daarop vooruitlopend, een informatiebijeenkomst. Ook is de oproep gedaan aan de organisaties om zich aan- of af te melden voor zowel het onderzoek als de instructiebijeenkomst. Op **21 januari 2025** heeft er een informatiebijeenkomst plaatsgevonden voor de privacy-officers van de gemeenten. Op **22 januari 2025** heeft er een digitale informatiebijeenkomst voor de organisaties plaatsgevonden. Op **29 januari 2025** heeft er een informatiebijeenkomst plaatsgevonden voor de afdeling Burgerzaken van de gemeenten. Op **11 februari 2025** hebben we een extra informatiebijeenkomst georganiseerd voor de interne functionarissen van de gemeenten. Vervolgens hebben er op **12 februari 2025** en **26 februari 2025** twee digitale instructiebijeenkomsten plaatsgevonden. Hierbij zijn twee voorbeeldcasussen besproken, om te instrueren hoe de vragenlijst ingevuld diende te worden.

Op **14 februari 2025** en **27 februari 2025** is er een terugkoppelingsmail van de instructiebijeenkomsten gestuurd naar de organisaties, met nogmaals de oproep om aan te geven of de organisaties wel of niet mee deden aan het onderzoek. Ook is er een terugkoppelingsmail gestuurd van

de informatiebijeenkomst naar de interne functionarissen van de gemeenten.

De organisaties waarvan op **24 februari 2025** nog geen reactie was vernomen zijn per mail hierop geattendeerd. Organisaties die zich op **24 februari 2025** al hadden aangemeld hebben ook een mail ontvangen met een reminder van de telweek. De organisaties zijn verder nog benaderd per mail op **3 maart 2025**, de begindag van de telweek. Op **6 maart 2025** zijn de organisaties een laatste keer benaderd, de één-na-laatste dag van de telweek.

Naast de mails, ontvingen de organisaties de volgende bestanden:

- Handleiding
- FAQ (antwoorden op veel (te verwachten en) gestelde vragen)
- Vragenlijst
- Geheel gebundeld in een informatieblad (online beschikbaar gesteld)
- Flyer om op te hangen of te verspreiden binnen en buiten de organisatie (zie figuur 1 op de volgende pagina)
- Intern plan van aanpak voor de gemeenten

1

2

3

4

Figuur 1. Flyer voor organisaties om te verspreiden en/of op te hangen

Regio Alkmaar

Onderzoek naar het aantal dak- en thuisloze inwoners

WAT?

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo, Uitgeest en haar partners voeren een onderzoek uit naar het aantal dak- en thuisloze inwoners. Hiervoor worden vragenlijsten ingevuld door begeleiders, organisaties en daken thuisloze personen.

WAAROM?

De telling geeft ons zicht op het aantal daken thuisloze personen in de regio Alkmaar. Dankzij deze gegevens kunnen we onze inwoners in de toekomst beter helpen.

WANNEER?

De telling van het onderzoek vindt plaats in week 10, van 3 tot en met 7 maart 2025.

Maart 2025

3
4
5
6
7

OM WIE GAAT HET?

Het gaat om de onderstaande inwoners

- In de openbare ruimte
- In de noodopvang
- In een opvangvoorziening
- In een instelling
- In een niet-conventionele ruimte
- Bij familie, vrienden of kennissen
- In een woning met dreigende uithuiszetting

DOE JE OOK MEE

Ben of ken jij dak- of thuisloze personen? Neem contact op met je begeleider of organisatie. **De telling is anoniem.** Wil je niet opgenomen worden in de telling? Laat het dan ook zeker weten aan je begeleider of organisatie.

NAAR DE VRAGENLIJST

Scan de QR-code

Of klik op [deze link](#)

Stap 4 Uitvoering telling

De telling die is uitgevoerd is een 'point in time' telling. Een 'point in time' telling geeft een beeld van dakloosheid op een vooraf bepaald moment in een vooraf bepaald geografisch gebied. De telling is uitgevoerd in de week van 3 maart tot en met 7 maart 2025. Voorafgaand aan en tijdens de telweek zijn de medewerkers van de verschillende organisaties zelf nagegaan of zij mensen kennen die passen bij de 'doelgroep'. Voor elk van deze mensen hebben zij in de telweek digitaal een vragenlijst ingevuld. Tijdens de telweek zijn de onderzoekers beschikbaar geweest in de vorm van een helpdesk. Invullers die vragen hadden over de toepassing van de vragenlijst, konden die vragen stellen.

Het succes van een 'point in time' telling valt of staat bij het aantal partijen dat deelneemt aan de telling en de zorgvuldigheid waarmee zij de vragenlijsten hebben ingevuld. Dit betekent dat er een grote rol en verantwoordelijkheid is weggelegd voor deze partijen. De verschillende gemeenten in de regio Alkmaar zijn in grote mate zelf verantwoordelijk geweest voor het aansporen van de juiste personen en organisaties in hun eigen gemeente om een bijdrage te leveren aan dit onderzoek.

Stap 5 Analyse en rapportage

Het analyseren van de data is begonnen bij het verwijderen van dubbelingen op basis van de anoniem identificerende gegevens. Deze anoniem identificerende gegevens bestonden uit een combinatie van de eerste letter van de voornaam, en de eerste en laatste letter van de achternaam in combinatie met geslacht en leeftijdscategorie. Bij het verwijderen van dubbelingen is de vragenlijst die het meest compleet was ingevuld (i.e. de meeste informatie bevatte) behouden. Na het verwijderen van dubbelingen zijn nadere analyses uitgevoerd in Excel. Hierbij is onder andere gekeken naar aantallen per ETHOS Light-categorie van dak- en thuisloosheid en naar kenmerken van de in beeld gebrachte dak- en thuislozen. De dak- en thuislozen zijn ook uitgesplitst per gemeente. Deze uitkomsten zijn verwerkt in deze rapportage.

Stap 6 Bespreken en afronden

De conceptrapportage hebben we besproken met de projectgroep en we hebben de feedback verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Stap 7 Communicatie en coördinatie

Tijdens de onderzoeksperiode is er frequent contact geweest met de projectgroep. Dit was nodig om voortgang te kunnen monitoren en om de verwachtingen ten aanzien van de uitkomsten te kunnen volgen en zo nodig bij te stellen op basis van de voortgang.

3. Resultaten

Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste resultaten voor de twee centrale onderzoeksvragen. Daar waar relevant worden verschillende kenmerken van de dak- en thuisloze mensen aan elkaar gerelateerd, om zo een beter beeld te krijgen van de profielen en bijbehorende kenmerken van de groep.

Aantal dak- en thuisloze mensen

Kenmerken dak- en thuisloze inwoners

Bij de start van het onderzoek zijn 88 organisaties die mogelijk zicht hebben op dak- of thuisloze inwoners uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Van 33 organisaties hebben we geen antwoord ontvangen, 20 organisaties gaven aan geen zicht te hebben op deze groep inwoners of wensten niet deel te nemen en 33 organisaties hebben zich aangemeld voor deelname aan het onderzoek. Uiteindelijk hebben **26** organisaties uit de gemeenten **Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest**, meegeteld tijdens het onderzoek. Deze 26 organisaties hebben in totaal 742 dak- of thuisloze personen geteld. Van deze personen verbleven er 40 buiten de regio en was van 75 personen onbekend in welke gemeente zij verbleven. In totaal zijn er dus **627 dak- en thuisloze personen** in kaart gebracht in de **regio Alkmaar**.

Bij deze **627** dak- of thuisloze personen zijn **109** minderjarigen (jonger dan 18 jaar) direct betrokken en bevinden zich dus in dezelfde woonsituatie, wat het totaal **736** maakt. Daarnaast zijn er **102** minderjarigen (jonger dan 18 jaar) indirect betrokken en bevinden zich dus niet in dezelfde woonsituatie (bijvoorbeeld als de minderjarige verblijft bij de andere ouder).

Verblijf naar volwassenen/minderjarigen

In totaal zijn er 627 volwassenen geteld, waarvan **421 mannen** (67%) en **203 vrouwen** (32%) (2 personen identificeren zich anders). Verder zijn er 109 minderjarigen geteld die direct betrokken zijn en dus in dezelfde woonsituatie zitten. Daarnaast zijn er 102 minderjarigen geteld die indirect betrokken zijn bij de situatie van de dak- of thuisloze ouder. Dit betekent

1

2

3

4

dat de minderjarige zelf niet dakloos is, maar een ouder wel. In de vragenlijst is van de dak- en thuislozen uitgevraagd wat de verblijfplaats is van de minderjarigen, oftewel waar ze de nacht voor de telling verbleven. De grootste groep van de kinderen die direct betrokken zijn verblijft in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf (67 kinderen, 61%). De

daaropvolgende grootste groep bij familie, vrienden of kennissen (22 kinderen, 20%). Er verbleven gedurende de telperiode geen minderjarigen in de openbare ruimte. Zie tabel 2 voor het totaaloverzicht. In tabel 3 is per gemeente het aantal inwoners per ETHOS Light-categorie weergegeven.

Tabel 2. ETHOS Light-categorie naar geslacht en volwassen/minderjaren.

ETHOS Light-categorie	Volwassenen						Minderjarigen < 18 jaar					
	Totaal		Man		Vrouw		Anders		Direct betrokken		Indirect betrokken	
In de openbare ruimte	24	4%	19	5%	5	2%	0	0%	0	0%	0	0%
In de noodopvang	48	8%	45	11%	3	1%	0	0%	3	3%	25	25%
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	144	23%	66	16%	77	38%	1	50%	67	61%	47	46%
<i>Subtotaal</i>	<i>216</i>	<i>34%</i>	<i>130</i>	<i>31%</i>	<i>85</i>	<i>42%</i>	<i>1</i>	<i>50%</i>	<i>70</i>	<i>64%</i>	<i>72</i>	<i>71%</i>
In een instelling	47	7%	41	10%	6	3%	0	0%	1	1%	4	4%
In een niet-conventionele ruimte	129	21%	92	22%	37	18%	0	0%	2	2%	6	6%
Bij familie, vrienden of kennissen	194	31%	132	31%	61	30%	0	0%	22	20%	13	13%
In een woning met dreigende uithuiszetting	23	4%	10	2%	12	6%	1	50%	14	13%	4	4%
<i>Onbekend</i>	<i>18</i>	<i>3%</i>	<i>16</i>	<i>4%</i>	<i>2</i>	<i>1%</i>	<i>0</i>	<i>0%</i>	<i>0</i>	<i>0%</i>	<i>3</i>	<i>3%</i>
Totaal	627	100%	421	100%	203	100%	2	100%	109	100%	102	100%

Tabel 3. ETHOS Light-categorie naar gemeente.

	Alkmaar		Bergen		Castricum		Dijk en Waard		Heiloo		Uitgeest	
	<i>briefadres</i>		<i>briefadres</i>		<i>briefadres</i>		<i>briefadres</i>		<i>briefadres</i>		<i>briefadres</i>	
In de openbare ruimte	21	3			3	2						
In de noodopvang	46						1				1	
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	126	2					17		1			
<i>Subtotaal</i>	193	5			3	2	18		1		1	
In een instelling	40	14			5		1		1			
In een niet-conventionele ruimte	67	43	6	3	16	13	27	23	5	5	8	8
Bij familie, vrienden of kennissen	146	74	10	7	5	4	14	4	11	3	8	6
In een woning met dreigende uithuiszetting	13		2		1		7					
<i>Onbekend</i>	6	1					12	12				
Totaal	465	137	18	10	30	19	79	39	18	8	17	14

Profiel dak- en thuisloze personen

De volledigheid van de ingevulde vragenlijsten varieert. Daarom tonen we de resultaten steeds met de bijbehorende N-waarde, dit geeft het aantal personen aan waarvoor de betreffende vraag is beantwoord.

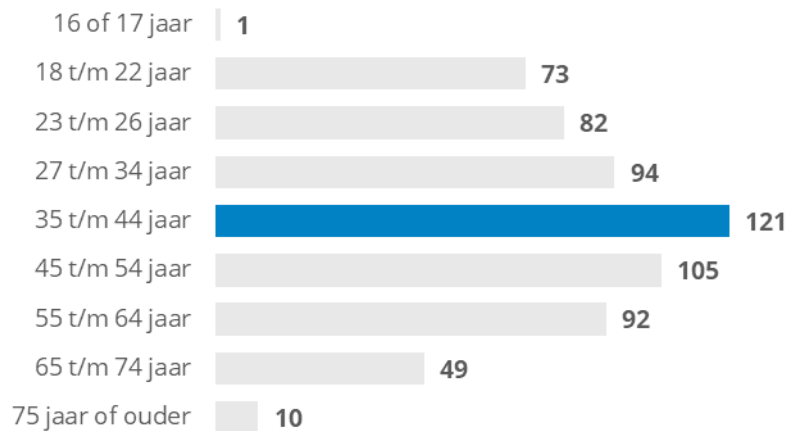
Leeftijdscategorie

In figuur 2 zijn de leeftijden van de mensen waarvoor een vragenlijst is ingevuld weergegeven. De grootste groep van de dak- en thuislozen omvat 121 personen en is 35 tot en met 44 jaar oud. De daaropvolgende leeftijdsgroep is de groep van 45 tot en met 54 jaar, deze bestaat uit 105 personen.

Figuur 2. Leeftijdscategorieën dak- en thuisloze personen

De meeste dak- en thuisloze inwoners zijn vertegenwoordigd in groep 35 t/m 44 jaar.

Aantal dak- en thuisloze personen per leeftijdscategorie (N=627)

HE/25/0630/tdalk

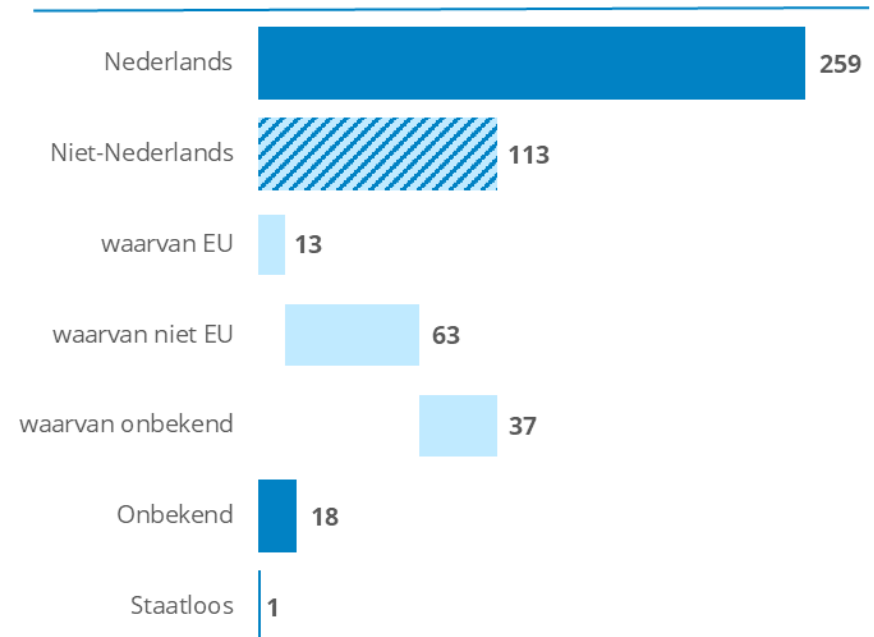
Nationaliteit

Van de **391** volwassenen heeft het merendeel de Nederlandse nationaliteit, namelijk 259 (66%), zoals te zien in figuur 3. Van de volwassenen met een Niet-Nederlandse nationaliteit is bij 37 personen onbekend wat de nationaliteit wel is. Van de 76 personen waarbij de Niet-Nederlandse nationaliteit wel bekend is, is dit bij 63 volwassenen een niet-EU land.

Figuur 3. Nationaliteiten dak- en thuisloze personen

Het grootste gedeelte van de dak- en thuisloze personen heeft de Nederlandse nationaliteit.

Aantal dak- en thuisloze personen naar wettelijke nationaliteit (N=391)

De volwassenen met een Niet-Nederlandse nationaliteit zijn in kaart gebracht door dnoDoen (107), Inspire (2), Zaffier (12), Gemeente Alkmaar (3), Stichting Alkmaar Thuis (1), Brijder (10), Gemeente Dijk en Waard (3), Blijfgroep (8), Politie (2), GGD Hollands Noorden (2), Talland College (1) en GGZ-NHN (1). De aantallen tussen haakjes zijn het aantal ingevulde vragenlijsten vóóordat er gecorrigeerd is voor dubbeltellingen. In tabel 4 hebben we een uitsplitsing gemaakt van de volwassenen met een Niet-Nederlandse nationaliteit waarvoor de verblijfsstatus is ingevuld. De grootste groep zijn de dak- en thuisloze inwoners met een Niet-EU of onbekende Niet-Nederlandse nationaliteit met een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd (33 en 28 personen, respectievelijk).

Tabel 4. Niet-Nederlandse nationaliteit naar verblijfsstatus (N=107)

Nationaliteit Niet-Nederlands	waarvan EU	waarvan Niet-EU	waarvan onbekend
Verblijfsvergunning voor bepaalde tijd	1	18	1
Verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd	3	28	33
In procedure		5	
Anders	4	2	
Onbekend	3	6	3
Totaal	11	59	37

Verhoudingsgewijs is te zien dat dak- en thuisloze inwoners met de Nederlandse nationaliteit vaker in een instelling verblijven. Voor dak- en thuisloze inwoners met een Niet-Nederlandse nationaliteit geldt dat zij

relatief gezien vaker in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf verblijven (zie tabel 5). Van deze 56 personen hebben 32 personen een Niet-EU nationaliteit.

Tabel 5. Nationaliteit naar Ethos Light-categorie (N=372)

Ethos Light-categorie	Nederlands		Niet-Nederlands	
In de openbare ruimte	13	5%	2	2%
In de noodopvang	34	13%	12	11%
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	73	28%	56	50%
<i>Subtotaal</i>	<i>120</i>	<i>46%</i>	<i>70</i>	<i>62%</i>
In een instelling	31	12%	2	2%
In een niet-conventionele ruimte	25	10%	4	4%
Bij familie, vrienden of kennissen	60	23%	33	29%
In een woning met dreigende uithuiszetting	20	8%	2	2%
<i>Onbekend</i>	<i>3</i>	<i>1%</i>	<i>2</i>	<i>2%</i>
Totaal	259	100%	113	100%

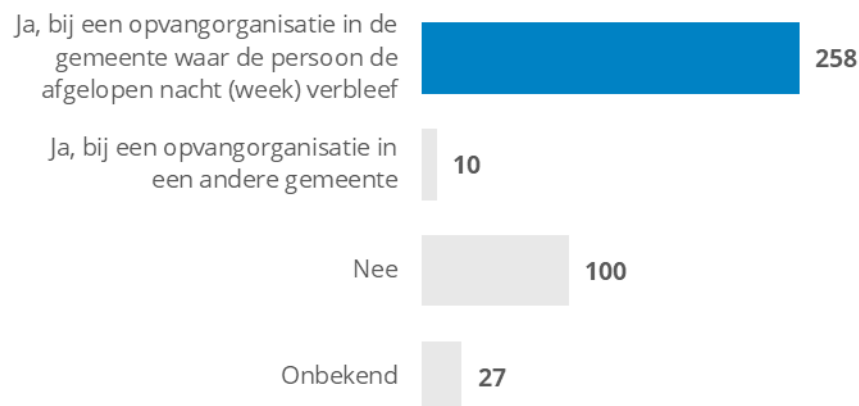
Actieve begeleiding

Een kwart van de dak- en thuisloze mensen (100) wordt niet actief begeleid door een maatschappelijke opvang. Van de 268 mensen die wél werden begeleid door een maatschappelijke opvang, werden 258 mensen ook begeleid in de gemeente waar degene de afgelopen nacht had verbleven (figuur 4).

Figuur 4. Sprake van al dan niet actieve begeleiding van een opvangorganisatie

Het grootste gedeelte van de dak- en thuisloze personen heeft actieve begeleiding in de gemeente waar de persoon verbleef.

Is er sprake van actieve begeleiding? (N=395)

Dak- en thuislozen per gemeente

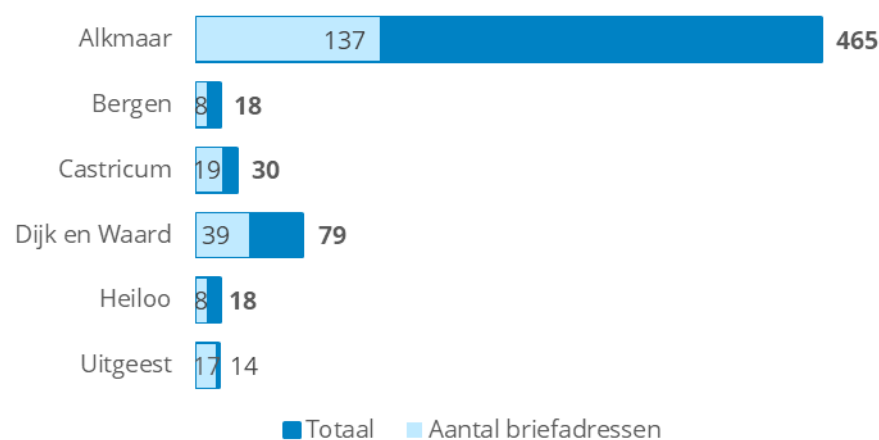
Figuur 5 geeft weer hoeveel dak- en thuislozen zijn geteld per gemeente. In [bijlage 1](#) is informatie te vinden over in welke woonsituatie deze personen zich bevinden. Uit de figuur blijkt dat veel dak- en thuisloze inwoners in de regio in de gemeente Alkmaar verbleven. Dit is ook niet verrassend, gezien de combinatie van het inwonersaantal en de vele opvangvoorzieningen in

de gemeente. In elke ETHOS Light-categorisering heeft de gemeente Alkmaar dan ook ruim meer inwoners vertegenwoordigd in vergelijking met de regiogemeenten. Zo verblijven 126 van de 144 inwoners in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf in de gemeente Alkmaar. Daarnaast verblijven 21 van de 24 mensen in de openbare ruimte in de gemeente Alkmaar. Het is noemenswaardig dat 7 van de 79 mensen (9%) in de gemeente Dijk en Waard verblijven in een woning met dreigende uithuiszetting. Ter vergelijking: in de hele regio geldt dit voor 23 van de 627 personen (4%), wat suggereert dat het percentage in Dijk en Waard relatief hoger ligt.

Figuur 5. Dak- en thuislozen per gemeente

De meeste dak- en thuisloze personen verbleven in de gemeente Alkmaar.

Verblijfplek in de telweek (N=627)

Verdieping op herkomstgemeente

Vanuit de gemeente Alkmaar hebben wij gegevens ontvangen over de herkomstgemeente van **140** personen. Deze informatie hebben we vergeleken met de verblijfplaats die tijdens de telweek is doorgegeven. Uit de analyse hiervan blijkt dat **69 van de 140** personen tijdens de telweek in Alkmaar verbleven. Van deze groep hadden **41 personen** ook Alkmaar als herkomstgemeente. Dit betekent dat een aanzienlijk deel van de personen die in Alkmaar verbleven, ook daadwerkelijk afkomstig is uit deze gemeente. Daarnaast zien we dat er bij **65 van de 140 personen** geen verblijfplaats tijdens de telweek bekend was. Binnen deze groep hebben **38** personen Alkmaar als hun herkomstgemeente. In tabel 5 hieronder is een overzicht te vinden van de herkomstgemeente van deze 140 personen, afgezet tegen de verblijfplaats van deze personen in de telweek.

Tabel 6. Verschil tussen verblijfplek in een gemeente en de herkomstgemeente

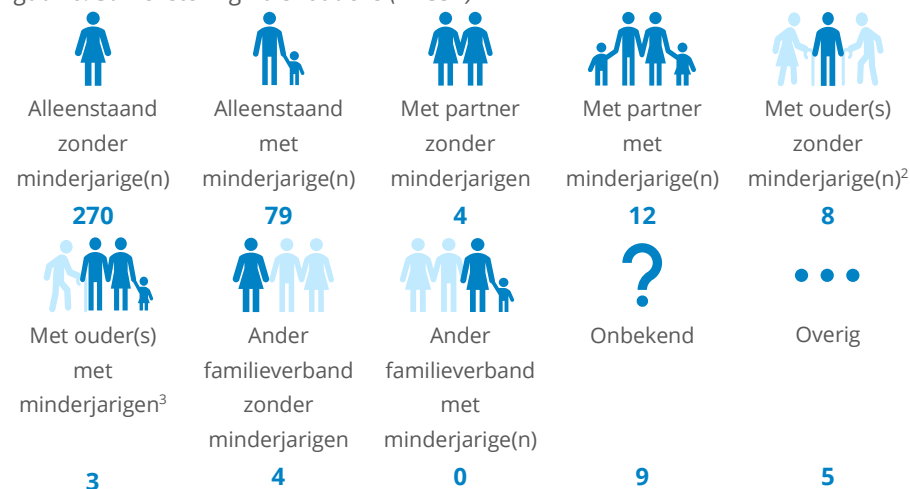
Telweek \ Herkomst	Alkmaar	Bergen	Castricum	Dijk en Waard	Heiloo	Buiten regio
Alkmaar (N=69)	41	2	3	14	4	5
Castricum (N=2)				1		1
Dijk en Waard (N=1)				1		
Buiten regio (N=3)	1			1		1
Onbekend (N=65)	38	3	3	12	2	7
Totaal	80	5	6	29	6	14

² Met ouder(s) zonder minderjarigen: de persoon 1 verblijft met de ouder(s) en 2 heeft geen minderjarigen of de minderjarigen verblijven niet bij deze persoon. Indien de persoon bij de ouder(s) verblijft wegens een gebrek aan eigen woonoplossing, behoort deze ouder niet tot het huishouden van de persoon. De ouder bevindt zich dan immers niet in een precare woonsituatie.

Samenstelling huishoudens

Van de 394 dak- en thuislozen waarvan bekend is hoe de samenstelling van het huishouden eruit ziet, is de grootste groep alleenstaand zonder minderjarigen (270). De groep die hierop volgt bestaat uit de dak- en thuislozen die alleenstaand zijn met minderjarige(n), dit zijn er 79. Van 9 mensen is onbekend hoe de samenstelling van het huishouden eruit ziet. Bij de huishoudens met minderjarigen, gaat het om minderjarigen die zowel indirect als direct betrokken zijn bij de woonsituatie van de ouder.

Figuur 6. Samenstelling huishoudens (N=394)

³ Met ouder(s) met minderjarige(n): de persoon 1 verblijft met de ouder(s) en 2 heeft minstens een minderjarige dat bij de persoon verblijft. Indien de persoon bij de ouder(s) verblijft wegens gebrek aan een eigen woonoplossing, behoort deze ouder niet tot het huishouden van de persoon. De ouder bevindt zich dan immers niet in een precare woonsituatie.

We hebben voor de meest voorkomende samenstelling van de huishoudens een uitsplitsing gemaakt naar ETHOS Light-categorie (tabel 7). Een verschil dat hierin duidelijk naar voren komt is het aandeel alleenstaanden met minderjarigen in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf, dit is bij 57% van dit type huishouden het geval ten opzichte van 33% bij alleenstaanden zonder kinderen. Bij de 45 personen die in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf verblijven zijn 58 kinderen jonger dan 18 jaar direct betrokken, dit is 53% van het totaal aantal direct betrokken kinderen dat in kaart is gebracht.

Tabel 7. Veel voorkomende samenstelling huishouden naar ETHOS Light-categorie

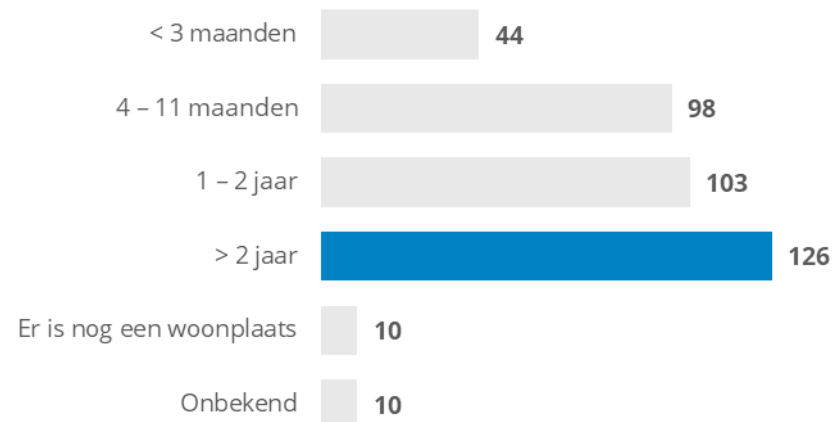
Ethos Light-categorie	Alleenstaand zonder minderjarigen		Alleenstaand met minderjarigen	
In de openbare ruimte	13	5%	3	4%
In de noodopvang	45	17%	2	3%
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	88	33%	45	57%
<i>Subtotaal</i>	<i>146</i>	<i>54%</i>	<i>50</i>	<i>63%</i>
In een instelling	28	10%	3	4%
In een niet-conventionele ruimte	21	8%	4	5%
Bij familie, vrienden of kennissen	60	22%	15	19%
In een woning met dreigende uithuiszetting	12	4%	6	8%
<i>Onbekend</i>	<i>3</i>	<i>1%</i>	<i>1</i>	<i>1%</i>
Totaal	270	100%	79	100%

Periode dak- of thuisloos

In het onderzoek is uitgevraagd hoe lang de dak- of thuislozen in deze situatie zitten. Dit is voor 391 personen ingevuld. Voor de meesten (126) geldt dat zij meer dan 2 jaar dak- of thuisloos zijn. Hiervan verblijven de meeste mensen in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf (44). De op een na grootste groep van de mensen die 1 tot 2 jaar dak- of thuisloos is verblijft ook in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf, dit zijn 52 van de 103 mensen.

Figuur 7. Periode dak- of thuisloos

Het grootste deel van de personen is al meer dan 2 jaar dak- of thuisloos. Een ander groot deel is dit al 1 tot 2 jaar lang.
Periode dat een persoon dak- of thuisloos is (N=391)

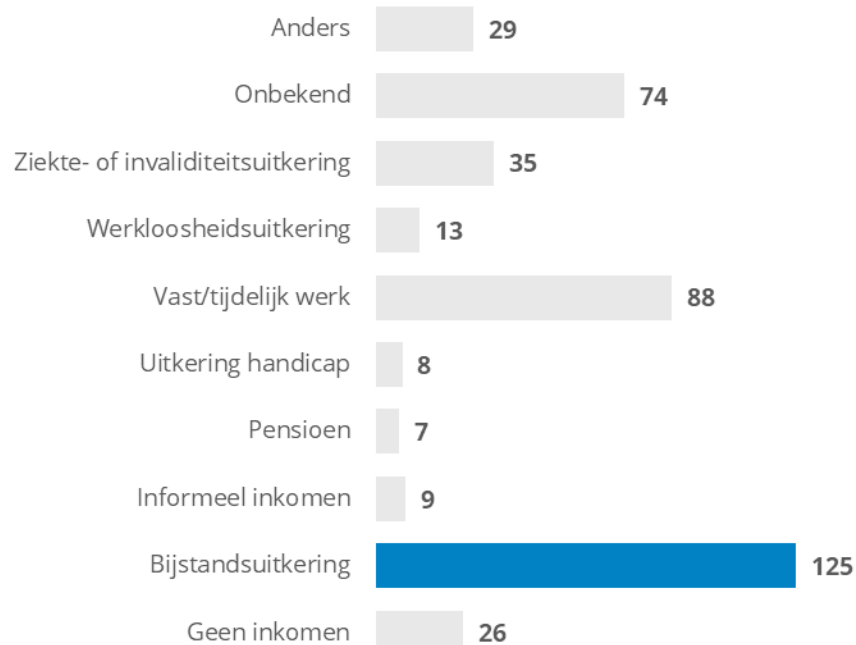
Inkomen

De grootste groep dak- en thuisloze mensen ontvangen een bijstandsuitkering (125), gevolgd door mensen met vast/tijdelijk werk (88). Dak- en thuisloze mensen die verblijven in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf hebben in 53 gevallen een bijstandsuitkering. Daarnaast zijn er 37 personen in deze categorie die vast/tijdelijk werk hebben. Bij de groep die bij familie, vrienden of kennissen verblijft hebben 32 personen vast/tijdelijk werk.

Figuur 8. Inkomen dak- en thuislozen

Het grootste deel van de personen krijgt het inkomen via de Bijstandsuitkering. Ook is er een grote groep met vast/tijdelijk werk.

Periode dat een persoon dak- of thuisloos is (N=396) (meerdere antwoorden mogelijk)

HE/25/0630/tdalk

Aanleiding voor verlies van woonzekerheid

Van de dak- en thuisloze mensen is uitgevraagd om welke reden ze hun woonzekerheid zijn kwijtgeraakt (zie figuur 9 op de volgende pagina). Van de mensen die verblijven bij familie, vrienden of kennissen zijn de meesten hun woonzekerheid kwijtgeraakt door conflict met de familie, namelijk 46 personen. Bij de personen die verblijven in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf zijn de meesten ook door conflict met familie dak- of thuisloos geraakt (49 personen). Voor de personen die verblijven in een niet-conventionele ruimte geldt dat vooral psychische problematiek aanleiding is geweest voor het verliezen van woonzekerheid (geldt voor 11 personen). Voor de mensen die verblijven in de openbare ruimte en de noodopvang is vooral verslaving (een van) de reden(en) van dak- en/of thuisloosheid. Bij mensen in een instelling gaat het vooral om psychische problematiek en verslaving en bij mensen in een woning met dreigende uithuiszetting is de aanleiding grotendeels verslaving, financiële redenen of een actie van de huurbaas (uithuiszetting). Van alle dak- en thuislozen in de regio Alkmaar is bij 18 mensen een andere aanleiding opgegeven voor het verlies van woonzekerheid. De aanleidingen die hier worden gegeven zijn erg divers, zoals bijvoorbeeld door afloop jeugdbeschikking, geweld, vervuiling en overlast. Veelvoorkomende combinaties van aanleidingen voor het verlies van de woonzekerheid zijn verslaving en psychische problematiek (57), verslaving en actie van de huisbaas (uithuiszetting) (25) en verslaving en financiële redenen (bv. schulden) (ook 25).

Figuur 9. Aanleidingen voor verlies van woonzekerheid

In de meeste gevallen is er sprake van een combinatie van aanleidingen voor het verliezen van de woonzekerheid. De meest voorkomende unieke aanleiding is vanwege conflict met de familie.

Aanleiding verlies woonzekerheid (N=396) (meerdere antwoorden mogelijk)

Gezondheid

Voor 67 dak- of thuislozen is er bij de vraag over gezondheid 'onbekend' of niets ingevuld. Bij 153 mensen was er sprake van (een vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen, bij 108 mensen was er sprake van (een vermoeden van) verslaving. Dit zijn ook de meest voorkomende gezondheidsproblemen in elke ETHOS Light-categorie, op de groep mensen die verblijft in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf na. In deze groep is er bij 36 personen geen sprake van gezondheidsproblemen. Veelvoorkomende combinaties van gezondheidsproblemen zijn (een

vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen en (een vermoeden van) verslaving (69), (vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen en (vermoeden van) verstandelijke beperking (19) en (een vermoeden van) verslaving en (vermoeden van) verstandelijke beperking (ook 19).

Figuur 10. Gezondheid van de dak- of thuisloze persoon

In de meeste gevallen is er sprake van (vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen.

Mogelijke gezondheidsproblemen (N=392) (meerdere antwoorden mogelijk)

Jeugdhulp

Voor 32 jongvolwassenen die momenteel of ooit in de jeugdhulp hebben verbleven is ook de ETHOS Light-categorie bekend. Hiervan verbleven 28 jongvolwassenen in de gemeente Alkmaar, 2 jongvolwassenen in de gemeente Dijk en Waard en in zowel de gemeente Castricum als Bergen verbleef 1 jongvolwassene. De meeste jongvolwassenen verbleven in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf. Er is ook één jongvolwassene die ooit in de jeugdhulp heeft verbleven en die tijdens de telweek in de openbare ruimte in de gemeente Alkmaar verbleef.

Tabel 8. Jongvolwassenen (met een verleden) in de jeugdhulp naar Ethos Light-categorie

Ethos Light-categorie	16 of 17 jaar		18 t/m 22 jaar		23 t/m 26 jaar	
	Ooit	Momenteel	Ooit		Ooit	
In de openbare ruimte			1			
In de noodopvang					2	
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf			4		6	
In een instelling	1	1	6		1	
In een niet-conventionele ruimte			1		1	
Bij familie, vrienden of kennissen			5		2	
In een woning met dreigende uithuiszetting			1			
Totaal	1	1	18		12	

Vergelijk met andere onderzoeken op basis van de ETHOS Light-categorisering

Op hoofdlijnen zijn we de volgende verschillen met andere onderzoeken:

- Er zit verschil (naar rato) tussen het aantal getelde dak- en thuisloze mensen. In bepaalde regio's is het aandeel inwoners dat dak- of thuisloos is lager dan in de regio Alkmaar, in sommige regio's vergelijkbaar en in andere regio's hoger. Ter vergelijking: in de regio West-Friesland is het aandeel in kaart gebrachte dak- en thuisloze inwoners gelijk aan het aandeel in de regio Alkmaar.
- In de regio Alkmaar zijn verhoudingsgewijs meer mensen geteld in categorie 5 (in een niet-conventionele ruimte).
- In de regio Alkmaar zijn verhoudingsgewijs meer kinderen geteld (met name in categorie 3 (In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf)).

Op hoofdlijnen zien we daarnaast de volgende overeenkomsten met andere onderzoeken:

- De samenstelling van de groep dak- en thuisloze mensen is divers.
- Een groot deel van de groepen is jongvolwassen. In de regio Alkmaar gaat het om circa 25% van de getelde mensen.
- Er bevinden zich veel kinderen (<18 jaar) in dezelfde, directe situatie als de dak- of thuisloze ouder. Van alle getelde personen (0 tot 100 jaar) gaat het om circa 15% die jonger is dan 18 jaar.
- Bijna 1 op de 3 getelde mensen is vrouw.
- De redenen voor het verlies van woonzekerheid zijn divers. Hetzelfde geldt voor de problematiek waar mensen mee te maken hebben.

Mogelijke verklaringen waardoor verschillen zich hebben voorgedaan in vergelijking met andere onderzoeken op basis van de ETHOS Light-categorisering

In Nederland is er nog maar beperkt onderzoek gedaan naar dak- en thuisloze mensen, waarbij de ETHOS Light-categorisering breed is toegepast. Het Kansfonds en de Hogeschool Utrecht hebben enkele jaren terug het initiatief genomen om ETHOS Light ook in Nederland toe te passen. Dit heeft er toe geleid dat in 2023 en 2024 in verschillende regio's onderzoek is gedaan naar dak- en thuisloze mensen, waarbij genoemde categorisering is toegepast. De onderzoeksmethode van het Kansfonds en de Hogeschool Utrecht en de aanpak in de regio Alkmaar zijn op onderdelen gelijk maar ook zijn er enkele noemenswaardige verschillen. De belangrijkste verschillen zitten in de doorlooptijd, het werken met een projectcoördinator, extra aandacht op de benodigde randvoorwaarden voor wetenschappelijk onderzoek en de duur van de telperiode. In de regio Alkmaar is er gewerkt met een kortere doorlooptijd (circa 3 maanden van start tot beschikbaarheid resultaten, in plaats van één jaar), projectcoördinatie lag bij het onderzoeksbureau, niet bij een aparte coördinator en er is gekozen voor een telperiode van een week, in plaats van een dag.

Daar staat tegenover dat ook in regio Alkmaar vergelijkbare vragenlijsten zijn gebruikt om de doelgroep in kaart te brengen en dat de resultaten zijn toegesplitst op de ETHOS Light-categorisering.

Samengevat betekent dit dat, omdat beide methoden niet 1 op 1 vergelijkbaar zijn, dit ook van invloed kan zijn op de resultaten van de verschillende onderzoeken. Het gaat daarbij niet zozeer om de validiteit (meten we wat we beogen te meten) of de betrouwbaarheid (zijn de resultaten hetzelfde als we het onderzoek op dezelfde manier herhalen) van het onderzoek, maar met name om de omvang van de respons: hoeveel partijen hebben meegeteld en hoeveel mensen zijn in totaal geteld. Daarnaast zijn er nog andere verklaringen

denkbaar waardoor onderzoeksresultaten uit verschillende regio's kunnen verschillen. Het kan daarbij gaan om:

- **Geografische samenstelling van de regio.** De verhouding plattelandsgemeenten versus stedelijke gemeenten, al dan niet in combinatie met het oppervlakte van de gemeente kan van invloed zijn.
- **De demografische samenstelling van de regio.** Het gaat hierbij enerzijds om het absolute aantal inwoners in een regio, maar ook om de (sociaaleconomische)samenstelling van de bevolking.
- **De aanwezigheid van (vrouwen)opvangvoorzieningen in de regio.** In de regio Alkmaar zijn veel opvangvoorzieningen gevestigd. Dit kan voor een hoger aantal dak- en thuisloze personen (en kinderen) zorgen (met name in categorie 3) ten opzichte van regio's waar minder opvangvoorzieningen gevestigd zijn.
- **De periode waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden.** Het moment in het jaar waarop het onderzoek plaatsvindt kan invloed hebben op de resultaten van het onderzoek. Daarnaast kan de telperiode (een week) ervoor zorgen dat er bijvoorbeeld meer mensen in de noodopvang geteld worden dan dat er plekken beschikbaar zijn.
- **De betrokkenheid van partijen.** In de regio Alkmaar zien we dat met name het aantal mensen dat specifiek door gemeenten zelf is geteld in absolute en relatieve zin hoger ligt dan in andere regio's. Daarnaast heeft het ook geholpen dat een deel van de organisaties ook al heeft meegedaan aan een ETHOS Light-telling in de regio West-Friesland.
- **Het meenemen van statushouders.** In de regio Alkmaar zijn statushouders die nog in een opvangvoorziening verblijven, maar wel recht hebben op een passende woning niet meegeteld. Het is aan gemeenten om te zorgen voor een woning. Het kan gaan om een zelfstandige (huur)woning zijn, een flexwoning of een gedeelde. Vaak doen gemeenten een beroep op sociale huurwoningen van woningcorporaties. Een statushouder mag ook zelf naar woonruimte zoeken.

4. Aanbevelingen

Dit hoofdstuk beschrijft aanbevelingen op het gebied van de toepassing van de methodiek. Ook gaan we kort in op de vervolgstappen die, door middel van de inzet van dit onderzoek kunnen worden gezet.

4.1 Methodiek

De methodiek van de uitgevoerde telling biedt inzicht in de concrete aantallen dak- en thuisloze personen in de regio, evenals de diverse woonsituaties waarin zij verkeren en hun persoonskenmerken. De ETHOS Light-categorisering hanteert een brede definitie voor dakloosheid, waardoor veel verschillende groepen in beeld zijn gebracht. Er is echter de mogelijkheid dat niet alle groepen volledig in beeld zijn gebracht door het gebruik van deze methodiek. Dit gaat bijvoorbeeld om mensen die geen contact hebben met hulp- of dienstverlenende instanties, door onbekendheid met het bestaan van deze organisaties of het bewust niet in contact willen komen met deze organisaties.

Voor het krijgen van een toch zo compleet mogelijk beeld zijn er een aantal zaken waarop gelet kan worden wanneer er een toekomstige telling plaatsvindt. We hebben gemerkt dat het compleet maken van de lijst met betrokken organisaties inspanning vergt. Het is hierom van belang om ook bij volgende tellingen voldoende aandacht te hebben hiervoor en tijdig te beginnen met het in kaart brengen en benaderen van organisaties. Er moet ook vooral gedacht worden aan organisaties die niet een directe verbinding hebben met dak- of thuislozen, zoals campings of vakantieparken, omdat zij ondervertegenwoordigd zijn in de deelgenomen organisaties. Mogelijk ligt deelname aan een type onderzoek als dit gevoelig, maar daar kan bij toekomstige tellingen mogelijk meer aandacht aan worden besteed.

4.2 Hoe nu verder

Om effectief beleid op te kunnen stellen is inzicht in het werkelijke aantal dak- en thuisloze mensen en hun kenmerken in de regio Alkmaar van cruciaal belang. De gemeenten kunnen dit inzicht gebruiken voor het

ontwikkelen van een aanpak om dakloosheid aan te pakken en uiteindelijk uit te bannen in 2030. Dit is ook de ambitie van het [Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis](#). De profielen van de dak- en thuislozen geven namelijk inzicht in oorzaken van dakloosheid en groepen waarvoor extra aandacht noodzakelijk is. Hierdoor kan gekeken worden waar versterking van preventie nodig is en hoe deze preventieve maatregelen er dan uit moeten zien.

De aantallen geven inzicht aan de gemeenten om hoeveel dak- of thuisloze mensen het gaat. Het biedt een vertrekpunt om aan de slag te gaan met het verder aanpakken van de huisvestingsopgave. Ook kunnen de aantallen mee worden genomen in het nieuwe beleidskader en voor urgentieregelingen en woonzorgvisies.

Nieuw beleid op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wordt idealiter vormgegeven samen met de betrokken organisaties van het onderzoek. Voor het duurzaam aanpakken en beëindigen van dak- en thuisloosheid is namelijk zowel de inzet van de gemeente als ook de inzet van de organisaties nodig.

Dit onderzoek is het eerste onderzoek in de regio Alkmaar dat op deze manier dak- en thuislozen in beeld heeft gebracht. Dit onderzoek kan daarom gezien worden als nulmeting. Effecten van nieuw beleid kunnen daardoor zichtbaar worden in een toekomstige nieuwe telling. Dergelijke effecten worden zichtbaar na 3 tot 4 jaar. Separaat aan deze rapportage schrijven we een advies aan de centrumgemeente Alkmaar voor structurele monitoring van inwoners in de ETHOS Light-categorisering, waardoor het optuigen van een gehele nieuwe telling (hoogstwaarschijnlijk) niet nodig zal zijn. Hiervoor worden eerst nog gesprekken gevoerd met diverse betrokken partijen.

Bijlage 1. Tabellenboek

Kinderen < 18 jaar direct betrokken per gemeente naar leefsituatie

	Alkmaar	Bergen	Castricum	Dijk en Waard	Heiloo	Uitgeest
	<i>briefadres</i>	<i>briefadres</i>	<i>briefadres</i>	<i>briefadres</i>	<i>briefadres</i>	<i>briefadres</i>
In de openbare ruimte	0	0	0	0	0	0
In de noodopvang	0	0	0	3	0	0
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	58	0	0	7	2	0
<i>Subtotaal</i>	<i>58 0</i>	<i>0 0</i>	<i>0 0</i>	<i>10 0</i>	<i>2 0</i>	<i>0 0</i>
In een instelling	0	0	1	0	0	0
In een niet-conventionele ruimte	0	0	2	0	0	0
Bij familie, vrienden of kennissen	11	3	0	7	0	1
In een woning met dreigende uithuiszetting	0	3	3	8	0	0
<i>Onbekend</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal	69 0	6 0	6 0	25 0	2 0	1 0

Periode dak- of thuisloosheid naar leefsituatie

	< 3 maanden	4 – 11 maanden	1 – 2 jaar	> 2 jaar	Er is nog een woonplaats	Onbekend
In de openbare ruimte	2	2	3	8		2
In de noodopvang	1	15	12	19		1
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	11	33	52	44	1	1
In een instelling	6	7	7	11	1	
In een niet-conventionele ruimte	1	11	6	13		1
Bij familie, vrienden of kennissen	18	27	20	25		3
In een woning met dreigende uithuiszetting	4	3	1	5	8	1
<i>Onbekend</i>	1		2	1		1
Totaal	44	98	103	126	10	10

Inkomen naar leefsituatie

	In de openbare ruimte	In de noodopvang	In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	In een instelling	In een niet-conventionele ruimte	Bij familie, vrienden of kennissen	In een woning met dreigende uithuiszetting
Bijstandsuitkering	8	22	53	7	10	15	8
Geen inkomen	4	4	3	2	3	9	1
Informeel inkomen	0	1	2	0	3	3	0
Pensioen	0	6	0	0	0	0	1
Uitkering handicap	0	2	1	3	0	1	1
Vast/tijdelijk werk	0	7	37	3	5	32	4
Werkloosheidsuitkering	0	0	7	5	0	0	1
Ziekte- of invaliditeitsuitkering	1	4	6	7	7	9	1
Onbekend	6	1	29	6	5	20	5
Anders	1	1	10	3	2	11	1

Aanleiding verlies woonzekerheid naar leefsituatie

	In de openbare ruimte	In de noodopvang	In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	In een instelling	In een niet-conventionele ruimte	Bij familie, vrienden of kennissen	In een woning met dreigende uithuiszetting
Actie van de huisbaas (uithuiszetting)	1	11	15	3	3	9	7
Actie van de huisbaas (renovatie, verkoop)	0	0	1	1	0	2	2
Einde van de huurovereenkomst	0	4	4	2	2	4	0
Ongeschikte/ onbewoonbare woning	1	1	0	2	0	1	3
Relatieproblemen	5	5	23	1	8	21	5
Conflict met familie	5	3	49	6	5	46	3
Conflict met vrienden	1	2	0	1	1	3	0
Psychische problematiek	6	11	14	8	11	23	7
Overlijden	0	2	0	0	0	1	0
Werkloosheid	1	0	1	1	3	0	0
(Intrafamiliaal) Geweld	0	0	3	0	0	0	0
Verslaving	9	13	16	8	8	24	8
Financiële redenen (bv. schulden)	3	7	9	0	5	6	7
Ontslag uit een instelling	1	2	5	7	2	4	0
Immigratie	0	6	3	0	1	1	0

	In de openbare ruimte	In de noodopvang	In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	In een instelling	In een niet-conventionele ruimte	Bij familie, vrienden of kennissen	In een woning met dreigende uithuiszetting
Overmacht (bv. brand, overstroming)	0	0	1	0	0	0	0
Vluchteling door oorlog in Oekraïne	0	1	0	0	0	0	0
Onbekend	5	4	13	0	9	5	2
Meerdere redenen	9	16	26	8	13	34	13
Anders	2	2	0	5	1	5	3

Gezondheid naar leefsituatie

	In de openbare ruimte	In de noodopvang	In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	In een instelling	In een niet-conventionele ruimte	Bij familie, vrienden of kennissen	In een woning met dreigende uithuiszetting
Langdurige lichamelijke problemen	1	8	11	1	1	5	2
Fysieke beperking	0	1	3	0	0	2	2
(Vermoeden van) verstandelijke beperking	2	4	8	3	0	9	5
(Vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen	12	17	33	25	16	36	12
(Vermoeden van) verslaving (bv. alcohol, drugs)	10	19	26	9	10	26	8
Geen gezondheidsproblemen	0	11	36	3	4	23	4
Onbekend	5	2	34	0	9	13	2
Meerdere gezondheidsproblemen	9	13	13	6	9	20	9
Anders	0	1	1	0	0	4	0

Bijlage 2. Betrokken partijen

Benaderd	Afgemeld	Aangemeld	Geteld
1. Alkmaarse Raad van Kerken	1. Alkmaarse Raad van Kerken	1. Bibliotheek Kennemerwaard	1. Blijfgroep
2. Appartementen de Meerparel	2. Appartementen de Meerparel	2. Blijf groep	2. Brijder
3. Bibliotheek Kennemerwaard	3. Bungalowpark Jamarco	3. Brijder	3. dnoDoen
4. Blijf groep	4. Dijk en Waard Sport	4. Co-operatief zorg	4. Doorstroompunt
5. Boom	5. Esdege Reigersdaal	5. dnoDoen	5. Gemeente Alkmaar
6. Brijder	6. FlexWonen NH	6. Exodus	6. Gemeente Bergen
7. Bungalowpark Jamarco	7. HOD	7. Gemeente Alkmaar	7. Gemeente Castricum
8. Co-operatief zorg	8. Humanitas	8. Gemeente Bergen	8. Gemeente Dijk en Waard
9. De Alkenhorst	9. Jeugd- en Gezinsbeschermers	9. Gemeente Castricum	9. Gemeente Heiloo
10. De Daalder	10. Joy Living	10. Gemeente Dijk en Waard	10. Gemeente Uitgeest
11. De Hoofdtrainer	11. Kop-Zorg	11. Gemeente Heiloo	11. GGD Hollands Noorden
12. De Oever	12. Mare Nostrum Wijkcentrum	12. Gemeente Uitgeest	12. GGZ-NHN
13. De Rietschoot	13. Stichting Het Schermeiland	13. GGD	13. Handhaving
14. Dijk en Waard Sport	14. t Hoorntje	14. GGZ-NHN	14. Inspire
15. dnoDoen	15. Van Alckmaer	15. Inspire Amsterdam	15. Leviaan
16. Eigen Kracht!	16. Wijkcentrum Overdie	16. Leger des Heils	16. Mee & De Wering
17. Embrace the Future	17. Wonen Plus Welzijn	17. Leviaan	17. MET Dijk en Waard
18. Esdege Reigersdaal	18. WonenPlus Alkmaar	18. MEE & De Wering	18. Parnassia
19. Exodus	19. Woonwaard	19. MET Dijk en Waard	19. Politie
20. FIMbeheer	20. Zorg- en Veiligheidshuis	20. Parnassia groep	20. Reclassering
21. FlexWonen NH		21. Pitstop	21. 's HeerenLoo
22. Gemeente Alkmaar		22. Politie	22. Stichting Alkmaar Thuis
23. Gemeente Bergen		23. RCO De Hoofdzaak	23. Stichting Groeimee

Benaderd	Afgemeld	Aangemeld	Geteld
24. Gemeente Castricum		24. Reakt	24. Stichting Ontmoeting
25. Gemeente Dijk en Waard		25. Reclassering	25. Talland College
26. Gemeente Heiloo		26. 's HeerenLoo	26. Zaffier
27. Gemeente Uitgeest		27. Stichting Alkmaar Thuis	
28. GGD		28. Stichting de Ontmoeting	
29. GGZ-NHN		29. Stichting Groeimee	
30. HOD		30. Stichting Welzijn Castricum	
31. Humanitas		31. Talland College	
32. Inspire Amsterdam		32. Woonvoorziening de Brug	
33. Inter-Tempus		33. Zaffier	
34. Jeugd- en Gezinsbeschermers			
35. JGB Alkmaar/Jeugdreclassering			
36. Joy Living			
37. Kennemer Duincampings Bakkum			
38. Kennemer Duincampings Geversduin			
39. KennemerWonen			
40. Kop-Zorg			
41. Kustcamping Egmond aan Zee			
42. Leger des Heils			
43. Levazorg B.V.			
44. Leviaan			
45. LifeGoals Sport-Z			
46. Link Jongerenwerk			
47. Mare Nostrum Wijkcentrum			

Benaderd	Afgemeld	Aangemeld	Geteld
48. MEE & De Wering			
49. MET Dijk en Waard			
50. OC Zuid West			
51. Oud-Overdie			
52. Overdieontmoet			
53. Parlan			
54. Parnassia groep			
55. Pitstop			
56. Politie			
57. Raad voor Kinderbescherming			
58. RCO De Hoofdzaak			
59. Reakt			
60. Reclassering			
61. Recreatiepark de Woudhoeve			
62. Residence Koningshof			
63. 's HeerenLoo			
64. St. Binnenstadcentrum			
65. St. Mare Nostrum			
66. Stichting Alkmaar Thuis			
67. Stichting de Ontmoeting			
68. Stichting Groeimee			
69. Stichting Het Schermeiland			
70. Stichting Maria Magdalena			
71. Stichting Welzijn Bergen			

Benaderd	Afgemeld	Aangemeld	Geteld
72. Stichting Welzijn Castricum			
73. Straatgeluid			
74. 't Hoorntje			
75. Talland College			
76. Trefpunt Heiloo			
77. Van Alckmaer			
78. Vlijthof			
79. Wijkcentrum Overdie			
80. Wijkwaard			
81. WMK Zorg B.V.			
82. Wonen Plus Welzijn			
83. Wonen Plus Alkmaar			
84. Woonstichting Langedijk			
85. Woonvoorziening de Brug			
86. Woonwaard			
87. Zaffier			
88. Zorg- en Veiligheidshuis			